

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 03 Ekim 2019
Sayı : 1101

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 04/10/2019
Sayı: -120.10-E.00000544746

0000544746

Kahramanmaraş'a bağlı Afşin Elbistan bölgesinde 35 yıldır faaliyette olan Afşin A ve 15 yıldır faaliyette olan Afşin B santralleri bölgede geri dönüşü olmayan bir tahribat yaratmıştır. Yıllardır filtresiz çalıştırılan termik santralin, doğal çevre ve insan sağlığını tehdit ettiğinin, bölgede solunum yolları hastalığı ve kanser hastalığı görülme oranının ürkütücü boyutlara ulaştığının yetkililerce bilinmesine rağmen santralin ölüm saçmasına göz yumulmasını anlamak mümkün değildir. Özelleşmeden önce de bölge halkının tepkisiyle gündeme gelen Afşin-Elbistan Termik Santrali, Çelikler Holding tarafından alındıktan sonra filtrelerin takılacağı ve mevcut filtrelerinde bakımlarının yapılacağı söylenmesine rağmen kül yağdırmaya devam etmektedir. Şirketler, maliyet düşürmek ve daha fazla kâr etmek için, arıtma sistemlerini bilinçli olarak ya yaptırmıyor ya da var olanı kullanmıyor. Durum böyle olunca da çevre katliamı ve erken ölümlerin yaşanması kaçınılmaz olmaktadır.

Önergenin gerekçesinde belirtilen hususlar göz önüne alınarak Afşin Elbistan Termik Santralinin yarattığı çevre kirliliği, doğal yaşam ve insan sağlığında yarattığı olumsuz etkileri ve işletmenin ihmalinin belirlenmesi ve yaptırımlar uygulanması amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Orhan Simer
Adana

Ali Öztunç
CHP Kahramanmaraş Milletvekili

Ali ÖZTUNÇ

Veli Ağababa
Malatya Mv.

Murathan Söğüt
Mv.

Kemal ZEYBEK
Samsun Mv.

KADIR DURMAZ
Tokat Milletvekili
İdare Amin

Hüseyin Yıldız
Aydın Mv.

GAMZE TAŞCIER
ANKARA

Ahmet KAYA
Trabzon Mv.

SİBEL ŞİDREMİZ
İstanbul

M. Ali GELEBİ
İzmir Mv.

TACETTİN BAYIR
İzmir Mv.

SUZAN SAKIN
Hatay

1101. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 04/10/2019
Sayı: -120.10-E.00000544746

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Sevda Erden Kılıç	İzmir	Sevda Erden Kılıç
Turab KAYAN	Karabük	Turab KAYAN
Gülizar Bıçkıcıoğlu	Düzce	Gülizar Bıçkıcıoğlu
Neslihan Horacı	Samsun	Neslihan Horacı
Aysun Barıncıoğlu	Bartın	Aysun Barıncıoğlu
Onurşah ADIGÜZEL	İST.	Onurşah ADIGÜZEL
Ali Hüseyin HAKVERDİ	ANKARA	Ali Hüseyin HAKVERDİ

0000544746

GEREKÇE

Elbistan- Afşin ovası, Türkiye'nin 4. büyük ovası olup, toprakları tarıma elverişli, tahıl tarımı, şeker pancarı, mercimek ve nohut yetiştiriciliği yapılan, sulamalı tarımın yaygın olduğu bir ovadır. Ovanın kuzey batısında ülkemizin en zengin linyit yataklarının olması sebebiyle Afşin Elbistan termik santralinin kömür ham maddesi de buradan elde edilmektedir. Afşin-Elbistan Termik santralinde 30 yılı aşkın bir sürede 405 milyon ton kömür yakılmış, atmosfere 200 milyon ton karbondioksit salınmış ve 2.7 milyon ton uçucu kül, 270 bin ton civarında kükürt içeriği zehir olarak çevreye yayılmıştır. Filtresiz yıllarca çalıştırılan santral verimli Elbistan ovasında büyük tahribatlar yaratmıştır.

Termik santrallerde üretim sırasında azot oksit, kükürt dioksit ve pek çok küçük yapılı partikül açığa çıkmaktadır. Bu zararları maddeler salındıkları çevredeki insanların sağlığı için tehdit oluşturmakta ve insanların sinir ve solunum sisteminde olumsuz etkilere yol açmaktadır. Bu çıkan zararları gazlardan etkilenen sadece insanlar değil, hayvanlar, tarım alanları, bitki örtüsü ve yeraltı suları da zarar görmektedir. Üretim sırasında bacalardan salınan küller insanlar tarafından solunmakta ve kanser riskini arttırmaktadır. Bacalardan yayılan zararlı gazlar asit yağmurlarının oluşmasına neden olması termik santralinin inşa edildiği bölgelerde ki toprakların yapısının bozulması ve verimin düşmesi gibi pek çok olumsuz etki yaratmaktadır. Santraller de yüksek sıcaklıklarda elde edilen buharın soğutulması amacıyla yer altı suları veya akarsular kullanılmaktadır. Santralde ki sıcak su ile soğuk su değişimi yapılarak ortam soğutulmaktadır. Çekilen soğuk su yerine bırakılan sıcak su ortamdaki canlılara zarar vermekte, akarsu veya yer altı kaynaklarını kirletmekte ve yeşilliği de tahrip etmektedir. Termik santraller ekonomik anlamda ülkeye katkı sağlasa da beraberinde büyük tahribatlar yaratmaktadır.

Kahramanmaraş'taki Afşin-Elbistan Termik Santrali, 2013 Mart ayında yürürlüğe giren Elektrik Piyasası Kanunu çerçevesinde çevre kirliliği dolayısıyla ceza kesilebilecek kurumlar listesinden çıkarılmıştır. Her iki santrale de çevreyle ilgili mevzuatlara uygunluğun sağlanması için 2018 yılının sonuna kadar süre tanınmış ve bu süre zarfında santraller, filtre ve baca gazı arıtma sistemleri gibi çevre yatırımlarını yapmadan altı yıl boyunca zehirli gazları doğrudan havaya salmıştır.

Afşin-Elbistan A Termik Santrali, üretime 2 yıl ara verilmesinin ardından 20 yılına Çelikler Holding'e devredilmişti, özelleştirmeden sonra da bu santral filtre ve baca gazı sistemlerini kurmadan saatte 280 ton kül atarak üretime devam etmektedir. Kömür yıllardır Afşin-Elbistan'ı zehirleyerek insan sağlığını ve çevreyi tahrip ediyor. Bu yetmezmiş gibi planlanan 6 yeni santralle bu bölge adeta gözden çıkarılıyor. Greenpeace Akdeniz'in Mart 2019'da hazırladığı "Afşin'de Kömürlü Termik Santrallerin Bedeli" isimli hava modellemesi raporuna göre kirlilik nedeniyle bugüne kadar 17 bin erken ölüm yaşandığı belirtilmektedir. Getirilen muafiyet nedeniyle şirketler, baca gazı difüzyon ünitesi üretilen elektriğin yaklaşık yüzde 3'ünü, elektro stat kül tutucu ise yaklaşık yüzde 1.8'ini harcadığından, halihazırda sahip oldukları filtre ve baca gazı kükürt arıtma tesislerini (desülfürizasyon) bile çalıştırmaktan kaçınmaktadırlar. Bu yüzden genellikle maliyet düşürmek ve daha fazla kâr etmek için, bu sistem gerektiği gibi çalıştırılmamaktadır.

Geri kalmış teknolojilerle çalışan, para hırsıyla insan sağlığını ve çevreyi hiçe sayarak işletilen termik santraller çevre mevzuatına uygun hale getirilerek insan odaklı bir yapıya kavuşturulmalı ve hızla yenilenebilir enerji yatırımlarına öncelik verilmelidir.

